

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

NÁRODNÍ ORGÁN PRO KOORDINACI

METODICKÉ DOPORUČENÍ NOK

PRAVIDLO N+3/ N+2

V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007-2013

VERZE: 4. ČERVNA 2009

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Odbor řízení a koordinace NSRR

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

OBSAH DOKUMENTU

1. ÚVOD	1
1.1 ÚČEL PRAVIDLA N+3/ N+2	1
1.2 LEGISLATIVNÍ ZAKOTVENÍ.....	2
1.3 PROCEDURA AUTOMATICKÉHO ZRUŠENÍ ZÁVAZKU.....	4
1.4 ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ	5
<i>Odpovědnost řídicího orgánu</i>	5
<i>Odpovědnost příjemce pomoci</i>	5
<i>Odpovědnost Platebního a certifikačního orgánu</i>	5
<i>Odpovědnost zprostředkujícího subjektu</i>	6
1.5 RIZIKA NAPLNĚNÍ PRAVIDLA N+3/ N+2	6
<i>Rizika, která ŘO nemůže přímo ovlivnit</i>	6
<i>Rizika, která ŘO může minimalizovat dostatečným řízením OP</i>	7
<i>Rizika, která je nutno sledovat na úrovni příjemce</i>	7
2. FINANČNÍ TOKY	8
2.1. PRŮBĚH CERTIFIKACE	8
2.2 ZÁLOHOVÁ PLATBA A PRAVIDLO N+24	9
2.3 PRŮBĚŽNÉ PLATBY	10
2.4 ZÁVĚREČNÁ PLATBA.....	11
<i>Částečné uzavření OP</i>	11
<i>Uzavření OP a závěrečná platba</i>	11
2.5 ŘÍDÍCÍ ORGÁNY A FINANČNÍ ŘÍZENÍ OP	11
<i>Finanční řízení OP v EUR</i>	12
<i>Rozpočtové řízení</i>	12
3. APLIKACE PRAVIDLA N+3/ N+2	13
3.1 NASTAVENÍ OP	14
<i>Programování OP</i>	14
<i>Realizace OP</i>	14
<i>Vyhodnocení OP</i>	15
3.2 SLEDOVÁNÍ IMPLEMENTACE	16
<i>Částka v riziku</i>	17
<i>Sledované stavy</i>	18
<i>Programový cyklus</i>	19
<i>Časový finanční plán</i>	20
<i>Odhad čerpání pro průběžné platby</i>	21
<i>Sledování reálného průběhu implementace</i>	21

3.3 SYSTÉM VAROVÁNÍ.....	21
<i>Akční plány pro rizikové projekty</i>	21
<i>Kritické hranice čerpání</i>	22
3.4 OPATŘENÍ V KRIZOVÝCH SITUACÍCH.....	24
<i>Vyhlášení dodatečných výzev</i>	24
<i>Využití zásobníku vhodných projektů</i>	24
<i>Realokace finančních prostředků</i>	25
3.5 DALŠÍ DŮLEŽITÉ FAKTORY.....	26
<i>Výkyvy měnového kurzu</i>	26
<i>Sbírání pravidla n+3 a n+2 v roce 2013</i>	26
4. ILUSTRATIVNÍ PŘÍPADOVÁ STUDIE PRAVIDLA N+3.....	27
STAV IMPLEMENTACE NA KONCI ROKU N, TJ. PROSINEC 2007.....	28
STAV IMPLEMENTACE NA KONCI ROKU N+1, TJ. PROSINEC 2008.....	29
STAV IMPLEMENTACE NA KONCI ROKU N+2, TJ. PROSINEC 2009.....	30
STAV IMPLEMENTACE V ROCE N+2,5, TJ. ČERVEN 2010.....	31
SEZNAM ZKRATEK.....	32

MANAŽERSKÉ SHRnutí

Pravidlo n+3/ n+2 je legislativně zakotveno v oddíle 7 "Automatické zrušení závazku" nařízení 1083/ 2006. Zkráceně může toto pravidlo být popsáno jako „hnací síla“ implementace, což znamená, že pokud roční rozpočtový závazek jednotlivého OP není vyčerpán do konce kalendářního roku n+3 (pro léta 2007-2010 včetně) resp. n+2 (pro léta 2011-2013), snižuje se alokace finančních prostředků na dotyčný kalendářní rok tohoto OP o nevyčerpanou částku. Celková alokace OP je pak snížena o nevyčerpané finanční částky, tj. OP díky své neschopnosti efektivně vyčerpat jemu na jednotlivé roky programového období přidělené finanční prostředky o tyto finance přichází.

ŘO OP je primárně odpovědný za realizaci OP, tudíž i za dodržení pravidla n+3/ n+2.

V kontextu pravidla n+3/ n+2 nesmí ŘO a PCO opomenout pravidlo n+24, které stanovuje, že není-li Evropské komisi zaslána žádná žádost o průběžnou platbu do 24 měsíců ode dne, kdy EK vyplatí první splátku zálohové platby, vrátí PCO prostředky zálohové platby zpět EK. Neznamená to však, že by došlo ke snížení alokace OP, tento případ jen může ztížit čerpání daného OP.

Zjednodušeně řečeno lze automatickému zrušení závazku předcházet následujícími kroky:

1. správné nastavení OP
 - ü při plánování OP
 - ü během implementace tzv. revizí operačních programů
2. neustálé sledování průběhu implementace
 - ü definice a pravidelná aktualizace časových finančních plánů
 - ü ex-ante odhady průběžných plateb pro běžný a následující rok
 - ü pravidelné tříměsíční monitorovací sestavy reálného pokroku implementace
3. systém varování
 - ü definice krizových stavů
 - ü akční plány pro rizikové/ padající projekty
4. opatření v krizových situacích
 - ü dodatečné výzvy
 - ü využití zásobníku kvalitních projektů
 - ü realokace finančních prostředků.

1. Úvod

Tento dokument nabízí vysvětlení funkce pravidla n+3/ n+2, identifikuje rizika nenaplnění tohoto pravidla a také nastiňuje opatření, která mohou zabránit ztrátě finančních prostředků z evropských strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Záměrem NOK bylo připravit přehledný a živý dokument, který nabídne rychlou orientaci v problematice a bude sloužit jako první impuls pro intenzivní diskusi mezi všemi ŘO, NOK a PCO v rámci pracovní skupiny NOK pro naplnění pravidla n+3/ n+2.

1.1 Účel pravidla n+3/ n+2

Hlavními faktory, které vedou k nevyčerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti jsou dle dosavadních zkušeností EK:

- ü nedostatek kvalitních projektů;
- ü stanovení finančně nepřiměřených projektových záměrů;
- ü neúměrné zpoždění realizace projektů a také
- ü nedostatečné strategické plánování a finanční řízení ze strany řídicích orgánů.

Pravidlo n+2 bylo zavedeno EK v programovacím období 2000-2006 s cílem předcházet výše pojmenovaným rizikovým oblastem implementace a zvýšit plynulost a účinnost poskytované podpory. Pravidlo n+3/ n+2, které se uplatňuje v programovém období 2007-2013 a které vychází vstříc především tzv. novým členským státům EU indikuje, že roční rozpočtový závazek jednotlivého OP, který začne platit v roce „n“ musí být realizován tj. musí být vyčerpán do konce kalendářního roku n+3 (pro léta 2007-2010 včetně) resp. n+2 (pro léta 2011-2013). Pokud se tak nestane, snižuje se alokace finančních prostředků o nevyčerpanou částku, která je pak EK zrušena. EK ovšem nestačí, aby byly v rámci ročního rozpočtového závazku projekty zrealizovány do 31.12. roku n+3/ n+2, ale musí být také provedeny jejich kontroly, schváleny závěrečné resp. průběžné (u etapových projektů) zprávy, tj. že musí být provedena certifikace uskutečněných výdajů Platebním a certifikačním orgánem.

Pravidlo n+3/ n+2 zvyšuje efektivitu poskytované podpory, tím že

- ü definuje jasná pravidla finančního řízení OP;
- ü implementace projektů je koncentrována do časově vymezeného rámce, tj. do maximálně čtyř¹ popř. tří kalendářních roků². „Je totiž prokázáno, že porovnáváme-li dva projekty s obdobným zaměřením, stejnými cíli, výstupy, metodami i finančním rozpočtem, pak ten projekt, jehož realizace trvá déle, spotřebuje pro dosažení stejné úrovně výsledků více finanční prostředků, a proto je v porovnání s obdobným, kratším projektem méně efektivní.“³;

¹ Období 2007-2010 u členských států s HDP na osobu nižším než 85 procent průměru EU-25, mezi něž ČR patří.

² Platí pro roky 2011-2013.

³ Studie – Pravidlo „n+2“, Ministerstvo pro místní rozvoj, Rámcová podpora Společenství, ČR 2004-2006, strana 55.

- ü pravidlo n+3/ n+2 se svým tlakem na čerpání finančních prostředků a s jejich realizací ve stanovené lhůtě umožňuje systematičtější hodnocení účinnosti operačních programů, a to průběžně i následně.

Použití pravidla n+3/ n+2 se vztahuje na rozpočtový závazek operačních programů, fondů a cílů a nikoli na jednotlivé výzvy či projekty v rámci OP. Rozpočtovým závazkem se rozumí alokace finančních prostředků na konkrétní kalendářní rok v konkrétním operačním programu. Rozpočtový závazek se podle čl. 75 nařízení 1083/ 2006 přijímá každoročně pro každý fond a cíl v období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013. První rozpočtový závazek se přijme před přijetím rozhodnutí EK o schválení OP. Každý následující rozpočtový závazek přijme Komise zpravidla do 30. dubna každého roku na základě rozhodnutí o poskytnutí příspěvku z fondů podle čl. 32 nařízení 1083/ 2006.

1.2 Legislativní zakotvení

Pro problematiku pravidla n+3/ n+2 je platný oddíl 7 "Automatické zrušení závazku" nařízení 1083/ 2006, tj. články 93 až 97. Článek 93 „Zásady“ udává:

1. "Komise automaticky zruší každou část rozpočtového závazku na operační program, která nebyla použita na předběžné nebo průběžné platby nebo pro niž do 31. prosince druhého roku následujícího po roce, kdy byl přijat rozpočtový závazek na daný operační program, nebyla zaslána žádost o platbu podle článku 86, s výjimkou uvedenou v odstavci 2."
2. "Pro členské státy, jejichž HDP za období 2001-2003 bylo nižší než 85% průměru EU-25 za stejné období, jak jsou uvedeny v příloze II⁴, trvá lhůta stanovená v odstavci 1 do 31. prosince třetího roku následujícího po roce, kdy byl přijat roční rozpočtový závazek v období 2007-2010 zahrnutý v jejich operačních programech. (...)"
3. "Část rozpočtových závazků dosud otevřená k 31. prosinci 2015 se automaticky zruší, pokud k ní Komise neobdrží přijatelnou žádost o platbu do dne 31. března 2017."

⁴ K těmto členským státům je počítána i ČR.

Článek 94 stejného nařízení upravuje přerušení automatického zrušení závazku v případě velkých projektů a režimů podpory. Článek 95 pak pozastavení lhůt v případě soudního řízení a řízení o správním opravném prostředku. V článku 96 jsou uvedeny následující výjimky z automatického zrušení závazku, tj. do výpočtu automaticky rušených rozpočtových závazku se nezahrnují:

- ü nesrovnalosti podle čl. 91 („Stavění platební lhůty“) a 92 („Pozastavení plateb“);
- ü neuhrazené závazky z důvodu nedostatečných rozpočtových zdrojů a
- ü závazky, jejichž žádost o platbu nebylo možné podat z důvodu vyšší moci.

V článku 97 je stanoven postup automatického zrušení závazku:

1. "Komise včas⁵ uvědomí členský stát a dotčené orgány, jestliže hrozí automatické zrušení závazku podle článku 93. Komise uvědomí členský stát a dotčené orgány o částce automaticky zrušeného závazku na základě informací, jež má k dispozici "
2. "Členský stát má ode dne obdržení této informace dva měsíce na vyjádření souhlasu nebo na předložení připomínek. Komise závazek automaticky zruší do devíti měsíců od uplynutí lhůty stanovené v článku 93."
3. "Příspěvek z fondu na operační program se pro daný rok snižuje o částku automaticky zrušeného závazku. Členský stát vypracuje do dvou měsíců ode dne zrušení závazku revidovaný finanční plán, který zohlední sníženou částku pomoci u jedné nebo více prioritních os operačního programu. Pokud tak neučiní, sníží Komise úměrně částky přidělené na každou prioritní osu."

⁵ *Doposud tomu tak bylo v průběhu měsíce května roku n+3/ n+2 pro příslušný rok n.*

1.3 Procedura automatického zrušení závazku

Hlava VII „Finanční řízení“ nařízení 1083/ 2006 upravuje postup automatického zrušení závazku:

	MĚSÍC	ROK	ODPOVĚDNÝ SUBJEKT	ČLÁNEK NAŘÍZENÍ	PROCES
ROK N+3 RESP. N+2	do 30. dubna	každý rok	ŘO	76	zaslání předběžného odhadu žádostí o průběžné platby pro běžný rozpočtový rok a následující rozpočtový rok Evropské komisi
	květen, červenec a listopad	n+3 (2007-2010) resp. n+2 (2011-2013)	EK	97	na základě <ul style="list-style-type: none"> ü obdržených odhadů žádostí o průběžnou platbu; ü výročních zpráv o provádění OP a ü žádostí o průběžnou platbu je členským státem sděleno, které OP se mohou stát předmětem automatického zrušení závazku
	31. prosince ⁶	n+3 (2007-2010) resp. n+2 (2011-2013)	PCO	93	konečné datum pro podání žádosti o průběžnou platbu pro naplnění pravidla n+3/n+2
NAPLNĚNÍ AUTOMATICKÉHO ZRUŠENÍ ZÁVAZKU					
ROK N+4 RESP. N+3	dva měsíce od uvědomění EK o zrušení závazku	n+3 (2007-2010) resp. n+2 (2011-2013)	ŘO	97	vyjádření souhlasu nebo předložení připomínek o částce automatického zrušení závazku
	do devíti měsíců od zrušení závazku, tj. nejpozději do 30. září následujícího roku	n+4 (2007-2010) resp. n+3 (2011-2013)	EK	97	EK nevyčerpaný závazek zruší
	do dvou měsíců po definitivním zrušení automatického závazku, tj. nejpozději do 30. listopadu	n+4 (2007-2010) resp. n+3 (2011-2013)	ŘO	97	vypracování revidovaného finančního plánu, který zohlední sníženou částku pomoci u jedné nebo více prioritních os OP. Pokud tak členský stát neučiní, sníží EK úměrně finanční částky přidělené na každou prioritní osu.

⁶ Pro splnění n+3/ n+2 stačí žádost o průběžnou platbu do 31.12. předložit, nemusí být proplacena.

1.4 Odpovědnost jednotlivých aktérů

Odpovědnost řídicího orgánu

ŘO OP je primárně odpovědný za realizaci OP. Úkolem řídicího orgánu je taková realizace pravidla n+3/ n+2, aby nedošlo k automatickému zrušení závazku. Proto má ŘO v souvislosti s dodržáním pravidla n+3/ n+2 následující úkoly/ odpovědnosti:

- ü sestavení reálného časového finančního plánu implementace před započítáním realizace OP;
- ü nastavení a vedení plynulé administrace tak, aby mohlo být optimálně naplněno pravidlo n+3 včetně řízení výzev a systematického finančního řízení;
- ü v rámci monitorovacího a účetního systému zajistit shromažďování spolehlivých finančních a věcných údajů kvůli sledování naplnění pravidla n+3/ n+2;
- ü posoudit OP, časový i finanční plán i další relevantní dokumenty z hlediska reálnosti dodržení n+3/ n+2 každý nový kalendářní rok;
- ü pravidelné vyhodnocování rizik (nejlépe v tříměsíčním intervalu), která by mohla negativně ovlivnit naplnění pravidla n+3;
- ü v rámci každoroční výroční zprávy o provádění OP stanovit stupeň odchylky od časového a finančního plánu implementace a připravit příslušné opatření (viz kapitola 3).

Odpovědnost příjemce pomoci

Řízení pravidla n+3/ n+2 je plně v odpovědnosti ŘO resp. ZS. Z projektové perspektivy je v kontextu naplnění pravidla n+3/ n+2 důležité, aby realizace projektu proběhla ve stanoveném časovém limitu včetně provedení kontroly a schválení závěrečné zprávy. Konečný příjemce pomoci tedy zodpovídá za:

- ü včasnou přípravu zadávací dokumentace projektu;
- ü včasné ověřování faktur a jejich proplácení dodavatelům;
- ü vedení odděleného účetního systému projektu umožňujícího sledování kontraktace, uskutečněných výdajů a čerpání a podávání zpráv o těchto ukazatelích;
- ü řádnou realizaci projektu dle uzavřených smluv a dodržení projektového harmonogramu;
- ü včasné informování řídicího orgánu v případě jakýchkoli (finančních, časových, věcných) změn nebo odchylek spolu s předkládáním návrhů na jejich řešení.

Odpovědnost Platebního a certifikačního orgánu

PCO je odpovědný především dle čl. 61 a 87 nařízení 1083/ 2006 za provádění certifikace a také dle Metodicky certifikace výdajů pro programové období 2007-2013. Platební a certifikační orgán se ujistí, že se žádosti o průběžné platby pro každý OP shromažďují a zasílají EK pokud možno třikrát za kalendářní rok. Další podrobnosti k certifikaci, tj.

zpracování a zaslání žádosti PCO o průběžnou platbu nebo platbu konečného zůstatku do EK, jsou uvedeny v Metodice certifikace výdajů pro programové období 2007-2013.

PCO sleduje vývoj čerpání jednotlivých OP pro své účely, ale odpovědnost za naplňování pravidla n+3/ n+2 nenese.

Odpovědnost zprostředkujícího subjektu

Zprostředkující subjekt je zpravidla tou implementační složkou, která stojí nejbližší konečným příjemcům pomoci. Proto by měl ZS mít neustále přehled o reálném stavu realizace projektů, spadajících do jeho kompetence. Konkrétně se u zprostředkujícího subjektu může z pohledu naplnění pravidla n+3/ n+2 jednat o následující příklady úkolů:

- ü při přijímání žádostí o platby včetně faktur, zpráv o pokroku dosaženém při realizaci projektů od konečných příjemců, zajišťování jejich kontroly a posouzení, vypracování osvědčení o provedené práci a jeho předání řídicímu orgánu
- ü kontrola realizace projektů na místě (monitorovací návštěvy) a v souvislosti s touto kontrolou zajišťování současného i předpokládaného budoucího objemu uskutečněných výdajů,
- ü plynulé vyhlásování výzev a další finanční řízení a
- ü kontrola toku finančních prostředků projektů od subjektů zajišťujících spolufinancování, jako podklad pro řídicí orgán.

1.5 Rizika naplnění pravidla n+3/ n+2

Jak při přípravě OP tak při jejich realizaci je nezbytné věnovat zvláštní pozornost rizikům dodržování pravidla n+3/ n+2. ŘO se musí snažit všem těmto rizikům aktivními kroky předcházet. Více informací k tomuto tématu lze najít v metodickém pokynu NOK „Rámcová metodika řízení rizik“, která byla vypracována v lednu 2009 a je k dispozici ŘO na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz.

NOK rozlišuje z hlediska automatického zrušení závazku tři základní úrovně rizik:

Rizika, která ŘO nemůže přímo ovlivnit

- ü problémy s funkčností monitorovacího systému a tím spojená nedostatečná informovanost o reálném průběhu čerpání;
- ü pozdní schválení Řídících a kontrolních systémů Evropskou komisí dle čl. 71 nařízení 1083/ 2006;
- ü nedostatečně právně ošetřená kompetence koordinační role Ministerstva pro místní rozvoj resp. Národního orgánu pro koordinaci;
- ü vysoká pohyblivost měnového kurzu Kč/ EUR a s tím spojená komplikace finančního řízení OP (přezávazkování, nedočerpání);
- ü nedostatečná propagace pomoci ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti;
- ü nedostatečná harmonizace české legislativy a legislativy EU;

- ü současná finanční krize a její dopady na absorpční kapacitu (např. problémy s kofinancováním projektů) a udržitelnost projektů;
- ü nedostatečná komunikace mezi subjekty implementačního systému (ŘO, NOK a PCO) ohledně naplnění pravidla n+3/ n+2;
- ü administrativní náročnost procesu certifikace a s tím spojený přetlak popř. zahlcení PCO v období certifikace;
- ü organizační změny na politické úrovni (ŘO, NOK a PCO) a s tím spojená administrační nestabilita.

Rizika, která ŘO může minimalizovat dostatečným řízením OP

- ü opožděné schválení OP/ pozdní start implementace;
- ü nedostatečná propagace o cílech a možnostech podpory OP;
- ü špatně nastavená implementační struktura OP (nedostatečné pravomoci kompetentních útvarů);
- ü nedostatečná absorpční kapacita (nezájem příjemců, nízká kvalita předkládaných projektů neodpovídající výběrovým kritériím);
- ü nevhodně nastavené administrační procesy (komplikované, duplikované či nepřehledné procesy);
- ü prodlevy v administrativních lhůtách OP (především komplikované a zdlouhavé procedury schvalování projektů);
- ü nedostatečné řízení výzev;
- ü nedostatečné či málo kvalifikované personální zajištění;
- ü vysoká fluktuace zaměstnanců;
- ü vysoký počet nesrovnalostí a finančních oprav;
- ü nedostatečný monitoring realizace velkých projektů a jejich rizik;
- ü pozastavení plateb Evropskou komisí v důsledku nekvalitně zpracovaných výročních zpráv.

Rizika, která je nutno sledovat na úrovni příjemce

- ü nepřipravenost potencionálních projektových žadatelů v době vyhlášení příslušných výzev;
- ü možné vysoké náklady na přípravu projektů a s tím spojený nízký zájem potenciálních příjemců o finanční podporu;
- ü nízká kvalitativní úroveň předkládaných projektů;
- ü zpoždění realizace schváleného projektu;
- ü nízké povědomí příjemců pomoci o podmínkách poskytnutí dotace a jeho povinnostech (např. včasné předání monitorovacích zpráv, faktur a dalších nezbytných podkladů na úrovni projektů);
- ü nepřiměřené odhady finanční náročnosti jednotlivých projektových žádostí – absence koordinace a komunikace příjemce s ŘO v přípravné fázi.

2. FINANČNÍ TOKY

Dle čl. 75 nařízení 1083/ 2006 a Metodiky finančních toků⁷ jsou prostředky z rozpočtu EU alokovány na SF/ FS na základě finančních plánů stanovených pro každý operační program. Tyto plány stanoví maximální částky čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU a z národních zdrojů v jednotlivých letech programového období.

Zásadní úlohu ve finančním řízení strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v souvislosti s pravidlem n+3/ n+2 hrají závazky v běžném roce a v následujících rozpočtových letech, které jsou naplňovány prostřednictvím několika typů finančních toků – plateb. Dle Metodiky finančních toků⁸ PCO spravuje pouze prostředky z rozpočtu EU (SF/ FS). Veškeré platby z a do EK probíhají v EUR. Finanční toky prostředků z rozpočtu EU (SF/ FS) probíhají ve čtyřech fázích:

1. EK stanoví celkový objem svého závazku na OP a fond za programové období. Po schválení OP zašle EK ČR na účet PCO zálohovou platbu;
2. EK zasílá průběžné platby a závěrečnou platbu ČR na účet PCO na základě žádostí doložených provedenou certifikací;
3. PCO provádí převody prostředků z rozpočtu EU (SF/ FS) do kapitol státního rozpočtu;
4. kapitoly státního rozpočtu uvolňují prostředky státního rozpočtu, které mají být kryty z prostředků z rozpočtu EU (SF/ FS).

2.1. Průběh certifikace

PCO provádí dle Metodiky certifikace výdajů pro programové období 2007-2013 certifikaci výdajů pro každý operační programů zpravidla třikrát ročně za období:

- ü 16. září až 31. ledna
- ü 1. února až 31. května
- ü 1. června až 15. září

V případě ohrožení je možné v rámci daného OP výjimečně provést mimořádnou certifikaci (nad rámec tří pravidelných certifikací) a následně vypracovat mimořádnou žádost o platbu do EK a to

- ü z důvodů porušení pravidla n+24 (viz kapitola 2.2),
- ü v případě nedostatku prostředků pro financování jednotlivých OP, který by mohl mít negativní dopad na státní rozpočet (viz kapitola 2.2)
- ü a v případě ohrožení nedočerpání alokace z důvodu aplikace pravidla n+3/ n+2

Žádost o mimořádnou certifikaci iniciuje ŘO nebo PCO.

⁷ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, kapitola 3.1 Obecné zásady finančního řízení.

⁸ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, kapitola 4. Finanční řízení programů spolufinancovaných z rozpočtu EU (SF/ CF).

Proces certifikace pro každé období bude zahájen odesláním dopisu PCO řídicímu orgánu s výzvou k zaslání podkladů pro certifikaci. Dopis řídicímu orgánu bude odeslán z PCO nejpozději pět pracovních dní před koncem období, za které se bude provádět certifikace.

Schéma 1: Schéma plateb

2.2 Zálohová platba a pravidlo n+24

Dle čl. 82 nařízení 1083/ 2006 a Metodiky finančních toků MF⁹ zálohovou platbu poskytne EK ČR po vydání rozhodnutí k danému OP. Zálohová platba slouží pro zajištění cash flow v té fázi implementace, kdy na účet PCO nebyly z EK poukázány prostředky požadované v žádosti o průběžnou platbu.

Vzhledem k finanční krizi bylo v květnu 2009 novelizováno nařízení 1083, která výši zálohové platby pro SF (ERDF, ESF) upravuje na:

- ü 2 procenta z celkového příspěvku SF na OP (tato platba je provedena v roce 2007);
- ü 3 procenta z celkového příspěvku SF na OP (tato platba je provedena v roce 2008);
- ü 4 procenta z celkového příspěvku SF na OP (tato platba je provedena v roce 2009).

⁹ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, kapitola 4.1.1 Předběžná platba.

Výše zálohové platby pro Fond soudržnosti nadále činí:

- ü 2,5 procenta z celkového příspěvku FS na OP (tato platba je provedena v roce 2007);
- ü 4 procenta z celkového příspěvku FS na OP (tato platba je provedena v roce 2008);
- ü 4 procenta z celkového příspěvku FS na OP (tato platba je provedena v roce 2009).

Po obdržení zálohové platby musí být veškeré následující žádosti o průběžné platby a žádost o závěrečnou platbu zasílané EK založeny na certifikovaných výdajích vynaložených příjemci.

Není-li podle čl. 82, odst. 2 nařízení 1083/ 2006 EK zaslána žádná žádost o průběžnou platbu do 24 měsíců od dne, kdy EK vyplatí první splátku zálohové platby v rámci OP, vrátí PCO prostředky zálohové platby EK (tzv. pravidlo n+24). Avšak předběžná záloha nemusí být vyčerpána v plném rozsahu. Výše vrácených finančních prostředků v důsledku pravidla n+24 neovlivňuje celkovou výši alokace na OP. Zároveň však dochází k prodloužení lhůty zpětného proplácení finančních prostředků z účtu PCO na příjmový účet správce rozpočtové kapitoly z důvodu nedostatku finančních prostředků na OP na účtu PCO. Dále bude ovlivněna výše čerpání alokace roku 2007 (v prvním roce aplikace pravidla n+3 je do čerpání započítána i zálohová platba, do které ovšem nebude, v případě nesplnění pravidla n+24, započítána výše zálohové platby). Tzn. že pokud dojde k porušení pravidla n+24, ztíží toto čerpání daného OP.

2.3 Průběžné platby

Dle čl. 85-87 nařízení 1083/ 2006 a Metodiky finančních toků¹⁰ PCO žádá EK o doplnění zůstatku na účtu PCO zpravidla třikrát ročně a to na základě výkazu výdajů vypracovaného příslušným ŘO. Průběžné platby se musí vztahovat jen na skutečně vynaložené výdaje. Každá průběžná platba je čerpána z nejstaršího (nejdříve zahájeného) rozpočtového závazku, který je otevřen pro určitý fond resp. OP.

ŘO předává podklady pro vyhotovení žádostí PCO v termínech stanovených Metodikou certifikace na programové období 2007-2013¹¹. První průběžná platba se provádí v souladu s čl. 71 odst. 1 nařízení 1083/ 2006 („Zavedení řídicích a kontrolních systémů“). Aby EK mohla provést platbu do konce příslušného kalendářního roku, musí být žádost o platbu předložena nejpozději do 31. října běžného roku. Zda bude do konce roku proplaceno či nikoli, však nemá vliv na dodržování pravidla n+3/ n+2. Pro naplnění tohoto pravidla stačí žádost o platbu podat do 31.12. roku n+3 resp. n+2.

Průběžné platby vyplácí EK v závislosti na dostupných finančních prostředcích, pokud nedošlo k pozastavení plateb na základě čl. 92 nařízení 1083/ 2006, do dvou měsíců ode dne registrace žádostí o platbu Evropskou komisí.

¹⁰ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, kapitola 4.1.2 Průběžné platby.

¹¹ Metodika certifikace výdajů pro programové období 2007-2013, Ministerstvo financí, s platností od 1. ledna 2009.

Dle Metodiky finančních toků lze v případě ohrožení aplikací pravidla n+3/ n+2 vypracovat mimořádnou žádost o platbu. Celkový součet zálohových plateb a průběžných plateb z rozpočtu EU nesmí překročit 95 procent celkové alokace EU na daný OP.

2.4 Závěrečná platba

Dle čl. 88 a 89 nařízení 1083/ 2006 stejně jako Metodiky finančních toků MF¹² se v případě závěrečné platby postupuje následovně:

Částečné uzavření OP

ŘO rozhoduje o částečném uzavření OP, přičemž uzavření se týká projektů dokončených v období do 31. prosince předchozího roku. Částečné uzavření bude provedeno v případě, že PCO předloží EK do 31. prosince daného roku:

- ü Výkaz výdajů týkajících se dokončených projektů do 31. prosince předchozího roku;
- ü prohlášení o částečném uzavření, ve kterém AO vyhodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů.

Uzavření OP a závěrečná platba

Závěrečná plata bude vyplacena, přeloží-li členský stát EK do 31. března 2017 tyto dokumenty:

- ü Žádost o závěrečnou platbu, výkaz výdajů a certifikát;
- ü závěrečnou zprávu o provádění OP, kterou vypracuje příslušný ŘO, schválí MV a EK považuje tuto zprávu za přijatelnou;
- ü prohlášení o uzavření.

2.5 Řídící orgány a finanční řízení OP

Dle Metodiky finančních toků¹³ jsou ŘO zodpovědné za řízení a monitorování čerpání alokace OP v EUR.

¹² Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, kapitola 4.1.3 Závěrečná platba.

¹³ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008.

Finanční řízení OP v EUR

Aktualizace výše alokace sledované v CZK se provádí zejména při procesu výběru projektů, a to následovně:

- ü Nejprve je od celkové výše alokace na OP a fond v EUR odečtena výše obdržených prostředků z rozpočtu EU pro příslušný OP na základě žádostí o průběžné platby z EK;
- ü Následně dochází k přepočtu zůstatku alokace v EUR (získaného dle bodu 1), který ještě zbývá vyčerpat, na CZK. Přepočet se provádí dle predikcí kurzu CZK/ EUR zveřejňovaných na internetových stránkách MF¹⁴;
- ü Od zůstatku výše alokace v CZK je odečtena výše prostředků z rozpočtu EU pro příslušný OP, na něž již bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace/ Rozhodnutí o financování akce/ Smlouva o poskytnutí dotace/ Smlouva o projektu, ale dosud nebyly proplaceny ze strany EK.

V případě, že jsou ŘO vybrány v daném roce (dále „rok n“) projekty, jejichž celková hodnota přesahuje rámec alokace pro rok n, je rozdíl mezi hodnotou vybraných projektů a výši alokace pro rok n odečten od výše alokace roku následujícího (dále rok „n+1“), tj. rozdíl je kryt alokací roku n+1. Přezávazkování OP je možné pouze ke konci programového období, tj. v roce 2013, přičemž by mělo dosáhnout maximálně výše pět procent celkově zbývající alokace na OP v rámci programového období 2007-2013.

Rozpočtové řízení

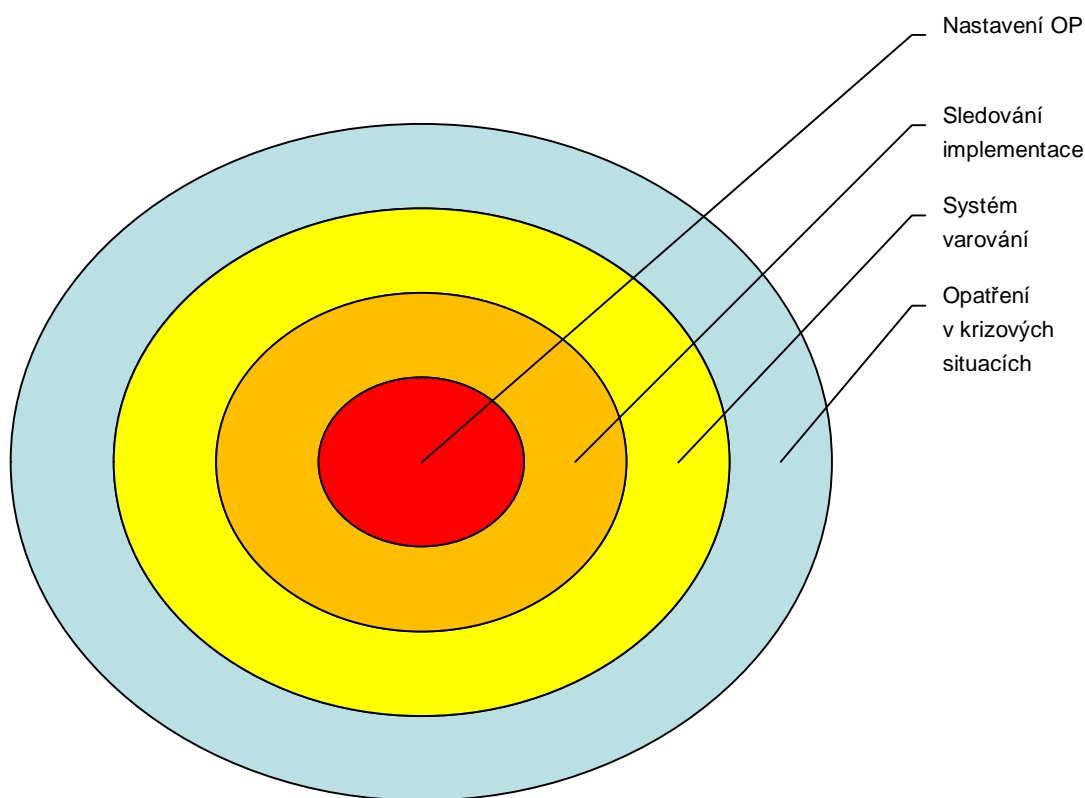
Velmi důležitou součástí finančního řízení ze strany ŘO je také rozpočtové řízení OP, tj. ŘO si musí zajistit dostatečný cash flow. Předkládání požadavků na rozpočet jednotlivých ministerstev (u ROPů toto zajišťuje MMR) pro rok n začíná v červnu předchozího roku.

*14 Komentář k makroekonomické situaci Ministerstva financí:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/makro_pre_38957.html?year=2008, Rev. 2009-02-13.*

3. APLIKACE PRAVIDLA N+3/ N+2

Ve své podstatě je pravidlo n+3/ n+2 aplikováno v programovém období 2007-2013 již podruhé za sebou (tj. v programovém období 2000-2006 bylo toto pravidlo ve verzi n+2 zavedeno). Dosavadní praxe ze starých i nových členských států EU prokázala, že úspěšnost naplnění tohoto pravidla závisí jak na efektivním nastavení OP, tak na jeho úspěšné implementaci. Klíčové faktory pro úspěšné naplnění pravidla n+3/ n+2 jsou čtyři mechanismy: nastavení OP včetně finančních časových plánů, sledování čerpání (monitoring), systémy varování a pak také příprava reakcí v krizových situacích.

Schéma 2: Faktory úspěšného naplnění pravidla n+3/ n+2

3.1 Nastavení OP

Programování OP

V ideálním případě začíná příprava OP přibližně dva roky před začátkem nového programového období. Je důležité mít na paměti, že oblasti zanedbané při nastavení operačního programu, se projeví později – při čerpání - jako ožehavý problém implementace¹⁵. Z hlediska automatického zrušení závazku a tedy pro úspěch OP jako takového jsou klíčové následující přípravné kroky:

- ü reálné stanovení cílů – příprava OP musí probíhat na základě reálných potřeb a statisticky podložených dat v partnerství se všemi zainteresovanými subjekty, tj. s cílovými skupinami a konečnými příjemci OP, státní správou a samosprávou na národní, regionální i místní úrovni;
- ü reálné stanovení absorpční kapacity – zajištění naplnění cílů NSRR, programových cílů, priorit a opatření konkrétními projekty, spolupráce s potenciálními příjemci pomoci, sledování projektových záměrů a idejí, vytvoření zásobníku projektů („Project Pipeline“);
- ü vybudování a fungování příslušné institucionální kapacity OP – stanovení činností, povinností, práv, pravomocí a odpovědností, vzájemných vazeb a komunikačních kanálů – vše v dostatečném předstihu před začátkem realizace programu, aby byl čas na doladění problémů a nejasností;
- ü informace a publicita a opatření s nimi spojená – všichni potenciální předkladatelé projektů se musí opět v dostatečném předstihu dovědět o existenci OP, jeho cílech, možnostech podpory i podmínkách, které musí žadatel splnit. Zde je potřeba zajistit, aby si potenciální příjemci byli vědomi všech podmínek obdržení dotace;
- ü vytvoření fundovaného monitorovacího výboru a fungujícího monitorovacího systému – jeho úkolem je sledovat průběh a naplnění cílů implementace, aktivně vystupovat s návrhy na jejich zlepšení, požadovat podniknutí nápravných opatření a prostřednictvím svých členů aktivizovat partnery i všechny další jakkoli zúčastněné subjekty.

Realizace OP

Realizace OP je nejdůležitější fáze z hlediska pravidla n+3/ n+2. Zde je třeba se zaměřit na následující oblasti prevence automatického zrušení závazku:

- ü Příprava předběžného časového finančního plánu čerpání, který vychází z programových dokumentů, povahy programu, předpokládaných výzev, realizovaných akcí a jednotlivých ročních alokací – závazků. Tento plán se stává základním vodítkem pro další úspěch implementace OP;
- ü dodržení pravidla n+24 ze strany PCO;
- ü příprava a řízení výzev – nutno vycházet z časového finančního plánu operačního programu a počítat s dostatečnou časovou rezervou při stanovení termínů pro podání žádostí, výběr projektů, uzavírání smluv s dodavateli a čerpání podpory, přičemž každá

výzva vždy vychází z konkrétního závazku na konkrétní rok. Nutné je sledování naplnění výzev projekty – v případě nevyčerpání alokovaných prostředků je nutné neprodleně přijmout opatření k nápravě (viz kapitola 3);

- ü hodnocení a výběr projektů – úlohou hodnotících komisí a jednotlivých hodnotitelů je mj. správně posoudit reálnost rozpočtů jinak kvalitních projektů s cílem zabránit nevyčerpání již alokovaných prostředků;
- ü příprava podkladů pro PCO ze strany ŘO OP – ve vazbě na uskutečněné výzvy a vybrané projekty je nutno zpřesnit časový finanční plán čerpání a průběžných plateb;
- ü časové monitorování realizace programů a projektů – včasná identifikace zpoždění, zvláštní důraz na realizaci velkých projektů (u těchto projektů jde o přijetí „individuálních plánů“ po projednání s Komisí a jejím souhlasu);
- ü situace počátkem roku n+3/ n+2 - plán čerpání celé částky v riziku, přijetí nápravných opatření i náhradních řešení tak, aby mohla být nejpozději do 31.12. připravena žádost o platbu.
- ü během implementace tzv. revizí operačních programů ať již s ohledem na finanční alokace či zaměření jednotlivých oblastí/ podoblastí podpory.

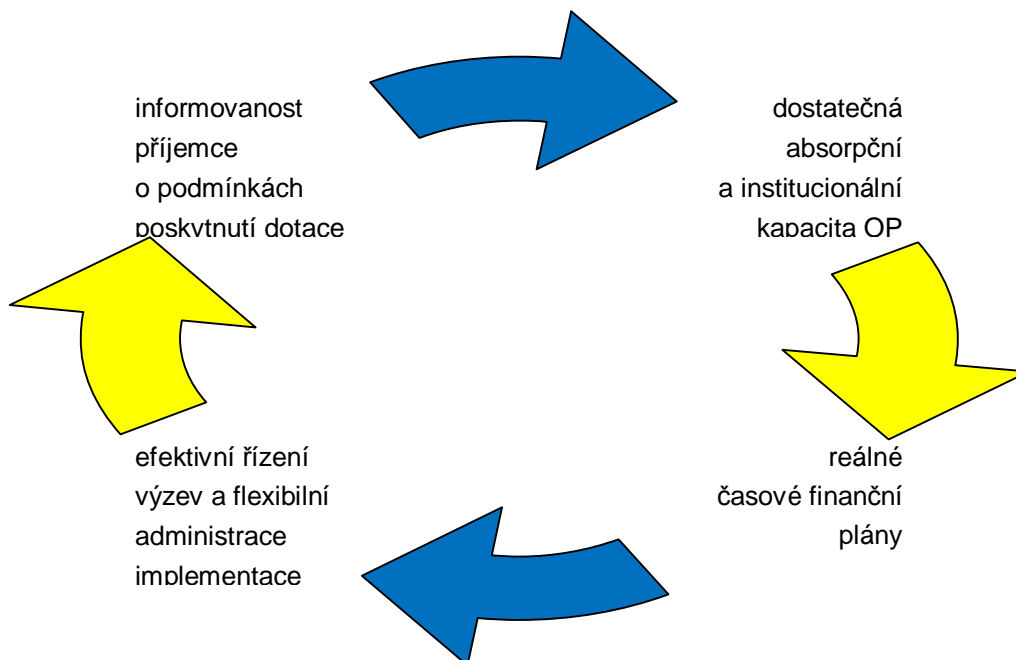
Vyhodnocení OP

Po ukončení realizace operačního programu nelze již na jeho průběhu sice nic změnit, je však třeba v zájmu dalšího programového období a předání nabytých zkušeností detailně analyzovat:

- ü mechanismy naplnění pravidla n+3/ n+2;
- ü vyhodnotit úspěšnost analýzy rizik OP;
- ü jasně identifikovat a statisticky vyhodnotit příčiny krizových situací ohrožení pravidla n+3/ n+2 a
- ü zhodnotit efektivitu přijatých opatření v krizových situacích.

¹⁵ Více informací lze nalézt v dokumentu *Rámcové parametry nastavení modelu implementační struktury operačních programů v souladu s definicí Obecného nařízení ES pro programové období 2007-2013*, který byl zpracován pro Ministerstvo pro místní rozvoj firmou Ernst and Young v prosinci 2006.

Schéma 3: Nastavení OP a naplnění pravidla n+3/ n+2

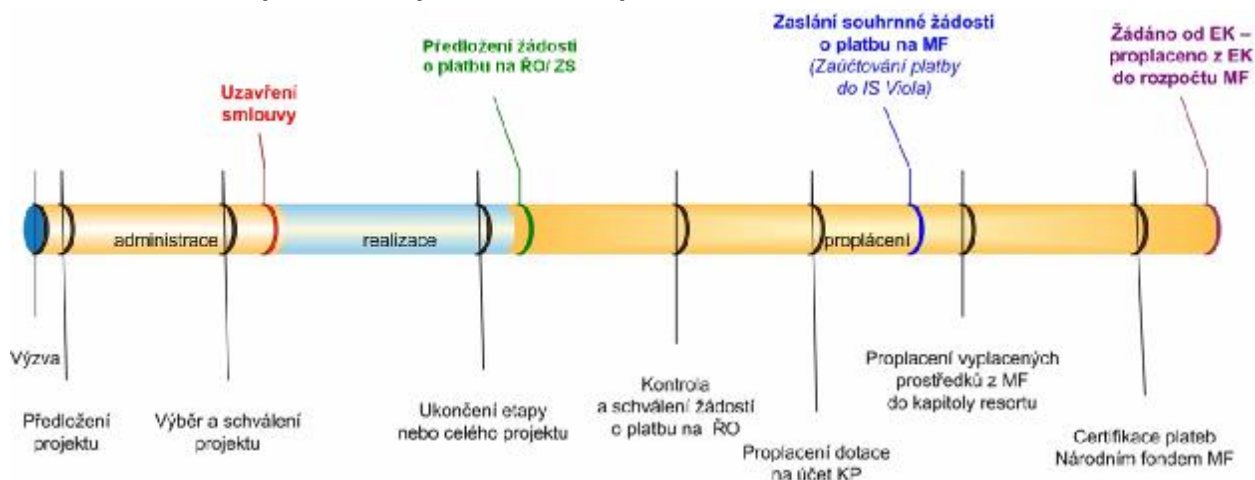
3.2 Sledování implementace

Základním předpokladem předcházení automatickému zrušení určitého rozpočtového závazku je zajištění funkčnosti kvalitního monitoringu implementace strukturálních fondů, který by měl umožňovat včasné rozpoznání potenciálních rizik implementace. Sledování implementace by se mělo v ideálním případě skládat ze tří základní kroků:

1. definice ideálního stavu, tj. sestavení časových finančních plánů implementace, ze kterých se pak mají odvíjet plány vyhlášení výzev atd.;
2. odhad čerpání závazku pro příslušný a následující kalendářní rok, který vždy do konce dubna každého roku zpracovává ŘO OP. Tímto dojde ke zpřesnění časového finančního plánu, se kterým se již porovnává skutečnost implementace a
3. sledování reálného průběhu implementace nejlépe v tříměsíčním intervalu na základě sestav vytvořených z monitorovacího systému.

Následující schéma znázorňuje průběh implementace finančních prostředků ze SF/ FS:

Schéma 4: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Částka v riziku

Základním ukazatelem sledování průběhu implementace je u každého OP poměr využití částky v riziku – alokované částky pro každý rok OP ke skutečně vyčerpaným finančním prostředkům, tj. certifikovaným výdajům předloženým EK včetně přijaté zálohy. Částka o kterou se jedná, představuje výsledek rozdílu následujících položek uvedeného vzorce (dle nařízení 1083/2006):

ČÁSTKA V RIZIKU (ROZPOČTOVÝ ZÁVAZEK ZA ROK N)

-
- roční závazky velkých projektů nebo režimů podpory od kalendářního roku vydání Rozhodnutí EK (čl. 94)^{16, 17}
 - částky, ohledně kterých probíhá soudní řízení nebo řízení o správním opravném prostředku s odkladným účinkem (čl. 95)
 - přerušené nebo pozastavené platby (čl. 96 a)
 - omezení kvůli nedostatečným rozpočtovým zdrojům (čl. 96 b)
 - finanční prostředky, u nichž bylo čerpání znemožněno z důvodu vyšší moci (čl. 96 c)
 - **vyčerpané prostředky z rozpočtového závazku na rok n**
-

REDUKOVANÁ ČÁSTKA V RIZIKU

(= ČÁSTKA OHROŽENÁ AUTOMATICKÝM ZRUŠENÍM ZÁVAZKU V ROCE N+3/ N+2)

Sledované stavy

Vzhledem k průběhu čerpání implementace, jsou pro sledování plnění pravidla n+3/ n+2 zásadní následující čtyři stavy. Tyto stavy implementačního procesu NOK také sleduje ve své Měsíční monitorovací zprávě o průběhu¹⁸, ve které se bude také od dubna 2009 NOK čtyřikrát ročně zabývat vyhodnocením naplňování pravidla n+3/ n+2:

- 1. Podané projektové žádosti (stav projektu P1 a dále):** Tento ukazatel vyjadřuje objem projektových žádostí a do jaké míry je finanční částka alokovaná na jednotlivé roky pokryta. Zároveň je sledován celkový součet finančních požadavků projektových záměrů.
- 2. Schválené projekty (stav projektu P4 a dále):** ukazatel vyjadřuje projekty a jejich finanční požadavky, které úspěšně prošly hodnotícím procesem a byly s nimi podepsány smlouvy o dotaci (tj. Rozhodnutí o poskytnutí dotace/ Rozhodnutí o financování akce/ Smlouva o poskytnutí dotace/ Smlouva o projektu). Tento údaj indikuje, do jaké míry budou v případě úspěšné realizace a certifikace čerpány finanční prostředky.
- 3. Proplacené prostředky příjemcům („Skutečnost – předfinancování – Proplaceno“ na záložce Přehled zdrojů financování v modulu Finanční monitoring projektů za daný projekt“):** Zde se jedná o finanční prostředky proplacené na účet příjemce řídicím orgánem či zprostředkujícím subjektem po ukončení realizace projektu nebo jeho části u etapových projektů.

¹⁶ Viz Information Note to the COCOF: Major projects/ Aid schemes and the automatic decommitment rule for the period 2007-2013, COCOF 07/0073/01- z 23/04/2008.

¹⁷ Od ohrožené částky lze odečíst roční závazky Velkého projektu před vydáním Rozhodnutí EK, pokud tyto závazky byly stanoveny ve finančním plánu na roky předcházející vydání rozhodnutí EK o Velkém projektu.

¹⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/nrps/mesicni-monitorovaci-zprava>, Rev. 2009-02-13.

4. **Certifikované prostředky** (Skutečnost – Refundace/ Standardní – Proplaceno“ na záložce Přehled zdrojů financování v modulu Finanční monitoring projektů za daný projekt): Objem způsobilých výdajů, které prošly procesem certifikace na PCO a byly předloženy EK k proplacení

Programový cyklus

Při sestavování časových finančních plánů implementace by ŘO měl zohlednit tzv. programový cyklus, tj. jednotlivé roční alokace propojit s reálným plněním sedmiletých OP. Programový cyklus začíná fází vývoje, která je charakteristická nízkou úrovní závazků a čerpaných prostředků, pokračuje fází průběžného plnění a spěje k fázi ukončení s vyšší úrovní závazku a vyčerpaných prostředků. Tyto fáze jsou odlišeny vzhledem k měnícímu se těžišti pozornosti ŘO, tj. od vývoje OP (zaměřeno na vývoj strategií a vizí OP, nastavení řídicích a kontrolních systémů atd.) k plnění a dosažení cílů (odpovídajících strategickým cílům). Realistické časové finanční plány by proto měly směřovat k vyšší úrovní závazků v polovině programového období a nižší úrovní závazku na konci období a nikoli k vytváření ploché struktury OP.

Schéma 5: Programový cyklus naplňování rozpočtových závazků

Časový finanční plán

Časový finanční plán implementace slouží jako základní plánovací instrument OP k definici ideálního průběhu čerpání. Časový finanční plán je soubor dat (vytvořený např. v excelu), který není výstupem monitorovacího systému a který obsahuje pevně stanovené procentní limity pro jednotlivé ukazatele a fáze implementace respektující pravidlo n+3/ n+2. Časové finanční plány jednotlivých operačních programů se svou strukturou mohou lišit. Od časového finančního plánu by se proto měly odvíjet následující důležité součásti strategického a finančního řízení OP:

- ü plán vyhlášení výzev včetně jejich finančních objemů;
- ü plán délky a průběhu administračního procesu jednotlivých výzev včetně harmonogramu výběru projektů až po uzavření Rozhodnutí o poskytnutí dotace/ Rozhodnutí o financování akce/ Smlouvy o poskytnutí dotace/ Smlouvy o projektu;
- ü indikativní seznam velkých projektů (pokud budou v rámci OP realizovány) s konkrétním termínem jejich předložení EK ke schválení;
- ü plán certifikace výdajů Ministerstva financí¹⁹ by měl navazovat na jednotlivé administrační procesy OP.

Především na začátku programového období tvoří řízení výzev hlavní ohnisko potenciálních problémů s automatickým zrušením závazku, je třeba tyto koncipovat tak, aby bylo maximálně zabráněno obtížím celého OP. S pokračujícím vývojem implementace se problémy řízení OP přesunou od řízení výzev směrem k administraci a zpoždování realizace projektů.

- ü V roce n by měly být vyhlášeny a ukončeny výzvy na minimálně 100 procent rozpočtového závazku roku n (toto je ideální stav);
- ü ŘO by měly vyhlášovat výzvy takovým způsobem, aby příjemci měli co nejvíce času na realizaci projektů (pokud možno skoro celé 3 kalendářní roky).

¹⁹ Metodika certifikace výdajů pro programové období 2007-2013, Ministerstvo financí, s platností od 1. ledna 2009.

Odhad čerpání pro průběžné platby

Důležitým instrumentem pro předběžné porovnání časového finančního plánu se skutečným vývojem implementace je odhad pravděpodobných žádostí o platby pro běžný rozpočtový a následující rozpočtový rok. Tento odhad čerpání závazku musí dle čl. 76, odst. 3 nařízení 1083/ 2006 vždy do konce dubna každého roku předat členský stát EK.

Srovnání skutečného finančního plnění s rozpočtovým závazkem může poskytnout varovné signály i ve chvíli, kdy ohrožení alokace na rok n není ještě tak naléhavé. Nadále tímto dojde ke zpřesnění časového finančního plánu, se kterým se již porovnává skutečnost výdajů a čerpání.

Sledování reálného průběhu implementace

Dalším nástrojem avšak již „on time“ instrumentem sledování naplňování pravidla n+3/ n+2 jsou pravidelné čtvrtletní sestavy implementace, pořizované z dat poskytovaných monitorovacím systémem. Tyto sestavy by měly být připravovány vždy k následujícím termínům a měly by opět obsahovat všechny čtyři zásadní stavy (Podané žádosti, Schválené projekty, Proplacené prostředky a Prostředky předložené k certifikaci):

- ü 1. duben (možnost využití pro zpřesnění odhadu čerpání zpracovanému v dubnu);
- ü 1. červenec;
- ü 1. říjen (možnost realokace finančních prostředků v krizové situaci do 31.10. roku n+3/ n+2);
- ü 1. leden.

Termíny byly takto zvoleny proto, aby byl čas na provedení nápravného opatření/ zásahu především vzhledem k ukončení možnosti jakékoliv změny s koncem roku n+3/ n+2.

Časový finanční plán vytvořený na základě odhadů do 30. dubna běžného roku stejně jako reálný časový finanční plán, založený na proběhlé implementaci v právě ukončeném kalendářním roku by měly být vždy uvedeny ve výroční zprávě o provádění OP definované v čl. 67 nařízení 1083/ 2006.

3.3 Systém varování

Akční plány pro rizikové projekty

Tyto plány mají poukazovat na rizikové projekty během realizace, zejména na projekty s vyšší alokací finančních prostředků, jejichž neúspěch by mohl mít přímý, negativní vliv na naplnění pravidla n+3. Konkrétní protiopatření budou do této kapitoly doplněna na základě zkušeností ŘO, tedy v rámci pracovní skupiny NOK pro naplnění pravidla n+3/ n+2.

Kritické hranice čerpání

Vzhledem k rozdílnosti implementační struktury a implementačního pokroku jednotlivých OP, NOK sestavil tzv. kritické hranice čerpání. Pokud OP těchto stavů nedosáhne, nachází se jeho rozpočtový závazek v ohrožení. Je samozřejmé že s postupujícím procesem implementace nabývají třetí a čtvrtý stav, tj. „Proplacené prostředky příjemcům“ a „Certifikované prostředky“ na významu. Nicméně nelze opomenout, že dostatečná absorpční kapacita, tj. naplnění kritéria „Podané projektové žádosti“, a aktivita ŘO, tj. „Schválené projekty“ jsou základními předpoklady předcházení automatickému zrušení závazku. Tyto kritické hranice implementačního pokroku byly sestaveny na základě dvou faktorů:

- ü zohlednění maximální možné pozdní hranice administrace stejně jako
- ü jakési rovnoměrné rozložení pracovního zatížení všech relevantních subjektů (ŘO, PCO, EK) v krizových situacích.

Schéma 6: Vymezení kritických hranic čerpání rozpočtového závazku na rok n v případě n+3

Časový vývoj	Alokace na rok n	Podané projektové žádosti v %	Schválené projekty v %	Proplacené prostředky příjemcům v %	Certifikované prostředky v %	
n	100 %	alespoň 100 %	100 %	50 %	50%	
n+0,5						
n+1						
n+1,5						
n+2			75 %			
n+2,25			100 %	75%		
n+2,5				90%		
n+2,75				100%		
n+3			---	---	---	---

Schéma 7: Vymezení kritických hranic čerpání rozpočtového závazku na rok n v případě n+2

Časový vývoj	Alokace na rok n	Podané projektové žádosti v %	Schválené projekty v %	Proplacené prostředky příjemcům v %	Certifikované prostředky v %
n	100 %	alespoň 100 %	100 %	50 %	50 %
n+0,5					
n+1				75 %	90 %
n+1,25					
n+1,5				100 %	100 %
n+1,75					
n+2		---	---	---	---

Vždy při výskytu problémů, tj. při nedostatečném naplnění jednoho ze čtyř výše vytyčených kritérií či při jejich opoždění, lze rychle identifikovat příčinu vzniklých problémů:

Problémy s naplněním kritéria „Podané projektové žádosti“

- ü nedostatečné řízení výzev ze strany ŘO
- ü nedostatečná absorpční kapacita

Problémy s naplněním kritéria „Schválené projekty“

- ü nedostatečná kvalita předkládaných projektových žádostí
- ü nedostatečné řízení OP ze strany ŘO

Problémy s naplněním kritéria „Proplacené prostředky příjemcům“

- ü nesplnění závazků ze strany příjemců pomoci/ realizátorů projektů
- ü nedostatečné řízení OP ze strany ŘO

Problémy s naplněním kritéria „Certifikované prostředky“

- ü nedostatečné řízení OP ze strany ŘO
- ü administrační problémy ze strany PCO.

3.4 Opatření v krizových situacích

Vyhlášení dodatečných výzev

Toto opatření je časově a administrativně náročné a používá se při potížích hned v počátku administračního procesu, tj. při nedostatku předložených žádostí resp. při nedostatku kvalitních předložených žádostí o podporu. V zásadě lze používat tři základní druhy dodatečných výzev, popř. jejich kombinaci:

1. zrychlené standardní výzvy: dodatečné výzvy s výrazně urychleným administračním harmonogramem, sloužící k rychlému doplnění stavu chybějících předložených žádostí o podporu;
2. zjednodušené popř. ztraktivněné výzvy s ohledem na podmínky podpory;
3. výzvy speciálně vyhlášené na „silné“ oblasti podpory: dodatečné výzvy zaměřené na oblasti podpory s vysokým zájmem příjemců resp. s vysokou alokací vzhledem k celkové alokaci OP nebo zaměřené na oblasti podpory s nejefektivnějším čerpáním prostředků. V rámci prioritních os jednotlivých operačních programů je možné čerpat finanční prostředky ve vyšší míře než tvoří celková roční alokace dané prioritní osy nebo oblasti podpory za současného respektování podmínky, že částka alokovaná na každou prioritní osu na celé programové období není v konečné fázi převyšena, tedy zvýšení čerpání v jednom roce by mělo být kompenzováno v letech následujících. ŘO by měl mít již od začátku implementace vytipovány oblasti podpory, ve kterých může dodatečné výzvy vyhlásit – za účelem dodržení pravidla n+3/ n+2.

Nenaplněný stav	Deadline pro opatření
Podané projektové žádosti Schválené projekty	rok n+1 v případě platnosti pravidla n+3 rok n+0,5 v případě platnosti pravidla n+2

Využití zásobníku vhodných projektů

Pro zajištění úspěšného vyčerpání finančních prostředků ze SF/ FS je z hlediska uplatnění pravidla n+3/ n+2 nezbytné, aby existoval dostatečný převis požadavků předkládaných projektů nad schválenými alokacemi v jednotlivých OP. Ne všechny vybrané projekty budou skutečně zahájeny, ne všechny zahájené projekty budou úspěšně dokončeny a proplaceny v původně odhadované výši. Z těchto důvodů by ŘO měl disponovat tzv. zásobníkem vhodných projektů pro případ ohrožení pravidla n+3/ n+2.

Výhodou zásobníku vhodných projektů – oproti vyhlášení dodatečných výzev – je možnost rychlejší reakce ŘO na krizovou situaci.

Nenaplněný stav	Deadline pro opatření
Schválené projekty Proplacené prostředky příjemcům	rok n+1,5 v případě platnosti pravidla n+3 rok n+1 v případě platnosti pravidla n+2

Realokace finančních prostředků

Hlavním důvodem pro přesuny finančních prostředků mezi OP, prioritními osami a oblastmi podpory je pomalá či neúspěšná implementace projektů financovaných z určitého OP/ prioritní osy/ oblasti podpory na jedné straně a úspěšná a rychlá realizace projektů v rámci jiného OP/ prioritní osy/ oblasti podpory na straně druhé.

NOK upozorňuje na čl. 22 „Nepřevoditelnost zdrojů“ nařízení 1083/ 2006, který stanovuje, že finanční zdroje přidělené jednotlivým členským státům v rámci jednotlivých fondů a jejich složek, tj. v rámci jednotlivých cílů Kohezní politiky (především Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost), nejsou mezi sebou převoditelné. Možné jsou však následující realokace:

1. **Přesuny prostředků mezi jednotlivými oblastmi podpory v rámci prioritní osy:** v tomto případě jde o pravomoc příslušného řídicího orgánu OP, který může o převodech během jednotlivých let programového období rozhodovat z vlastní iniciativy nebo na žádost Monitorovacího výboru sám. Alokace na danou prioritní osu, ve které jsou přesuny prováděny, na celé programové období musí být dodržena.
2. **Přesuny prostředků mezi jednotlivými prioritními osami v rámci příslušného OP:** Zde je nezbytný souhlas Evropské komise, protože pro každou prioritní osu je stanoven maximální finanční příspěvek. Procedura schvalování změn se řídí čl. 33 „Revize OP“ nařízení 1083/ 2006.
3. **Přesuny finančních prostředků mezi jednotlivými OP:** Stejně jako v předchozím případě je také v tomto případě nezbytný souhlas EK a jedná se o naplnění čl. 33 „Revize OP“ nařízení 1083/ 2006.

Čl. 33 "Revize operačních programů" umožňuje daný OP z podnětu členského státu nebo z podnětu EK a se souhlasem dotyčného ŘO přezkoumat a v případě potřeby revidovat v jednom nebo více z následujících případů. NOK opět upozorňuje že tato možnost existuje především pro obsahové změny OP a ne pro jeho finanční korekce:

- ü v důsledku významných socioekonomických změn;
- ü s cílem ve větší míře nebo odlišným způsobem zohlednit významné změny priorit Společenství anebo celostátních nebo regionálních priorit;
- ü s ohledem na hodnocení podle čl. 48 odst. 3 (tj. pokud monitorování OP odhalí významný odklon od původně stanovených cílů);
- ü v důsledku obtíží při provádění OP.

Nenaplněný stav	Deadline pro opatření
Schválené projekty	rok n+2 v případě platnosti pravidla n+3
Proplacené prostředky příjemcům	rok n+1,5 v případě platnosti pravidla n+2
Certifikované prostředky	

3.5 Další důležité faktory

Dodatkově k doposud zmíněným faktorům úspěšnosti implementace je třeba dbát na následující oblasti:

Výkyvy měnového kurzu

Velmi důležité je při řízení OP započítat výkyvy měnového kurzu Kč vůči EUR, podle dosavadních zkušeností z období 2007-2013 se výkyvy pohybují v rozmezí 15 %. Dle zkušeností z minulého programového období 2004-2006 výkyvy měnového kurzu činily až 25 %.

Sbíhání pravidla n+3 a n+2 v roce 2013

Z hlediska administračního zatížení bude poslední rok současného programového období velmi náročný – tj. v roce 2013 se bude kumulovat riziko automatického zrušení závazku n+3 pro rok 2010 a riziko automatického zrušení závazku n+2 pro rok 2011.

4. ILUSTRATIVNÍ PŘÍPADOVÁ STUDIE PRAVIDLA N+3

Smyslem této kapitoly je názorně aplikovat konkrétní data týkající se čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Stručně řečeno, v této kapitole bude na konkrétním příkladu ukázáno, co by mělo být sledováno, jak, kdy a jaká opatření mohou být učiněna v krizových případech, tj. v případě rizika automatického zrušení závazku.

Pro ukázkou vývoje implementace OP z hlediska aplikace pravidla n+3 byl jako příklad navrhnout imaginární operační program, který však vyšší své alokace a rozběhem implementace koresponduje s českým implementačním systémem.

Předpoklady ilustrativní případové studie:

1. Ilustrativní případová studie nezahrnuje případ oslabování KČ – tj. narůstání jednotlivých indikativních alokací v KČ, tj. alokace na rok 2007 je po celé čtyři sledované roky stejná.
2. V modelovém případě není zohledněna situace pro roky 2008, 2009 a 2010 – tj. naplnění základních stavů pro tyto roční rozpočtové závazky (reálně se průběh implementace sleduje kumulativně).
3. V ilustrativní příkladu nejsou zahrnuty zálohové platby.
4. V případě nejsou také zohledňovány částky snižující rozpočtový závazek v riziku (dle čl. 96 nařízení 1083/ 2006).

Pro připomenutí zde bude znovu uvedena názorná tabulka pro vymezení krizových situací:

Schéma 8: Vymezení kritických hranic čerpání rozpočtového závazku na rok n v případě n+3

Časový vývoj	Alokace na rok n	Podané projektové žádosti v %	Schválené projekty v %	Proplacené prostředky příjemcům v %	Certifikované prostředky v %
12/ 2007	100 %	alespoň 100 %	100 %	50 %	50 %
06/ 2008					
12/ 2008					
06/ 2009					
12/ 2009			75 %	75 %	
03/ 2010			100 %		
06/ 2010					90 %
09/ 2010					100 %

Stav implementace na konci roku n, tj. prosinec 2007

PO/OP	Alokace na rok n	Podané projektové žádosti		Schválené projekty		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované prostředky	
	v mil. Kč	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace
1	6 961,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1	1 219,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2	1 000,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	2 220,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1	1 269,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2	1 086,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	2 356,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.1	1 821,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.2	897,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	2 718,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	209,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	2 071,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.1	146,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	146,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8.1	330,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8.2	170,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	501,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	17 186,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Z tabulky zřetelně vyplývá, že do konce roku n, tj. 2007, nedošlo k žádnému ukončení výzev, uzavření smlouvy ani k čerpání finančních prostředků z alokace pro tento rok. OP se nachází v minimálně 12-měsíčním zpoždění implementace. Na konci roku n by stav „Podané projektové žádosti“ měl být naplněn na minimálně 100 %, místo toho je na nulové úrovni.

System sledování + systém varování:

- ü ŘO si musí být vědom všeobecného ročního zpoždění OP a tím ohrožení pravidla n+3.

Opatření v krizové situaci:

- ü ŘO musí během roku 2008 vyhlásit výzvy na roční alokace let 2007 a 2008;
- ü ŘO by měl zvážit dodatečný systém vyhlášení výzev;
- ü ŘO musí do poloviny roku 2008 (n+0,5) disponovat 100% schválených projektů ve výši alokace roku 2007, tj. ŘO musí urychlit proces výběru projektů, urychlit uzavírání smluv stejně jako zpružnit a zjednodušit všechny následující administrativní procedury.

Stav implementace na konci roku n+1, tj. prosinec 2008

PO/OP	Alokace na rok n	Podané projektové žádosti		Schválené projekty		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované prostředky	
	v mil. Kč	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace
1	6 961,9	38 063,6	546,7	3 370,3	48,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1	1 219,9	75,5	6,2	52,4	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2	1 000,3	48,5	4,8	17,7	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
2	2 220,1	123,9	5,6	70,1	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1	1 269,4	762,0	60,0	183,0	14,4	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2	1 086,6	14 732,5	1 355,8	6 344,2	583,8	0,0	0,0	0,0	0,0
3	2 356,1	15 494,5	657,6	6 527,2	277,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.1	1 821,4	1 912,8	105,0	1 696,1	93,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4.2	897,1	1 034,0	115,3	959,7	107,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	2 718,5	2 946,8	108,4	2 655,8	97,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5	209,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	2 071,8	3 454,3	166,7	1 722,5	83,1	0,0	0,0	0,0	0,0
7.1	146,7	508,9	346,8	74,4	50,7	0,0	0,0	0,0	0,0
7	146,7	508,9	346,8	74,4	50,7	0,0	0,0	0,0	0,0
8.1	330,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8.2	170,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	501,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	17 186,1	60 592,0	352,6	14 420,4	83,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Z tabulky je patrné, že stav „Podané projektové žádosti“ je dostatečně naplněn. Naopak stav „Schválené projekty“ pro rok 2007 se nachází již přes šest měsíců v ohrožení, nadále není splněna podmínka minimálního splnění kritéria pro rok n+1. Pro ŘO by také měla být varující skutečnost, že doposud nedošlo k žádnému proplácení finančních prostředků příjemcům pomoci.

System sledování + systém varování:

- ü ŘO musí současný stav porovnat s časovým finančním plánem. Z tabulky je patrné, že především priority 2 a 5 a 8 mají problémy s uzavíráním smluv.
- ü ŘO si musí být vědom kritické situace v oblasti schválených projektů a realizace projektů.

Opatření v krizové situaci:

- ü ŘO se musí urychleně soustředit na urychlení a optimalizaci administračního procesu;
- ü ŘO musí zajistit, aby schválené projekty mohly být realizovány v nejkratších možných lhůtách.

Stav implementace na konci roku n+2, tj. prosinec 2009

PO/OP	Alokace	Podané projektové žádosti		Schválené projekty		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované prostředky	
		v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace
-									
1	6961,9	50961,3	642,6	19378,7	244,6	6961,9	100,0	6961,9	100,0
2.1	1219,9	72,7	5,2	49,7	3,6	36,6	3,0	0,0	0,0
2.2	1000,3	48,5	4,2	17,7	1,6	16,0	1,6	16,0	1,6
2	2220,1	121,2	4,8	67,3	2,6	52,6	2,4	16,0	0,7
3.1	1269,4	762,0	52,6	183,0	12,6	63,5	5,0	63,5	5,0
3.2	1086,6	14695,6	1187,0	6403,8	517,2	2173,2	200,0	0,0	0,0
3	2356,1	15457,6	575,8	6586,8	245,4	2236,7	94,9	63,5	2,7
4.1	1821,4	5760,3	277,6	1643,5	79,2	54,6	3,0	0,0	0,0
4.2	897,1	1461,2	143,0	959,7	94,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	2718,5	7221,5	233,2	2603,2	84,0	54,6	2,0	0,0	0,0
5	209,5	92,3	38,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	2071,8	8767,9	370,6	1717,6	72,6	62,2	3,0	50,0	2,4
7.1	146,7	508,9	303,8	74,4	44,4	73,4	50,0	30,4	20,7
7	146,7	508,9	303,8	74,4	44,4	73,4	50,0	30,4	20,7
8.1	330,9	140,0	37,2	140,0	37,2	33,1	10,0	0,0	0,0
8.2	170,5	105,0	54,0	105,0	54,0	25,6	15,0	0,0	0,0
8	501,4	244,9	42,8	244,9	42,8	58,7	11,7	0,0	0,0
Celkem	17186,1	83375,8	425,6	30673,0	156,6	9500,0	55,3	7231,7	42,1

Z tabulky je patrné, že stav „Podané projektové žádosti“ je dostatečně naplněn. Také stav „Schválené projekty“ je naplněn a dokonce poskytuje dostatečnou rezervu pro výkyvy měnového kurzu. Nicméně, vzhledem k pokročilému stádiu implementace by nedostatečné naplnění těchto dvou kritérií mohlo být rovnou považováno za implementační neúspěch. Stav „Proplacené prostředky příjemcům“ by měl být na konci roku n+2 naplněn na minimálně 75 %, tzn. že reálný stav je nedostatečný. Stejně je to mu i u kritéria „Certifikované prostředky“, které nesplňuje minimální kritérium 50 %.

System sledování + systém varování:

- ü ŘO si musí být vědom kritické situace v oblasti proplacených finančních prostředků a certifikovaných prostředků.
- ü ŘO musí urychleně identifikovat příčiny nízké úrovně proplacených a certifikovaných finančních prostředků a pokusit se o nahuštění aktivit resp. urychlení závěrečné fáze administrace projektů.

Opatření v krizové situaci:

- ü ŘO se musí okamžitě soustředit na zrychlení a optimalizaci administračního procesu;
- ü ŘO musí zajistit nouzový plán realokace finančních prostředků, tj. předjednat takovou možnost na Monitorovacím výboru, s ŘO ostatních OP, NOK a především s EK.

Stav implementace v roce n+2,5, tj. červen 2010

PO/ OP	Alokace	Podané projektové žádosti		Schválené projekty		Proplacené prostředky příjemcům		Prostředky předložené k certifikaci	
		v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace	v mil. Kč	% roční alokace
-	6961,9	50961,3	642,6	32961,3	473,5	12438,4	178,7	6961,9	100,0
2.1	1219,9	72,7	5,2	70,3	5,8	36,6	3,0	15,6	1,3
2.2	1000,3	48,5	4,2	45,0	4,5	40,0	4,0	28,3	2,8
2	2220,1	121,2	4,8	115,3	5,2	76,6	3,5	43,9	2,0
3.1	1269,4	762,0	52,6	605,4	47,7	63,5	5,0	63,5	5,0
3.2	1086,6	14695,6	1187,0	13994,0	1287,9	11995,0	1103,9	5949,0	547,5
3	2356,1	15457,6	575,8	14599,4	619,6	12058,5	511,8	6012,5	255,2
4.1	1821,4	5760,3	277,6	4203,1	230,8	54,6	3,0	12,3	0,7
4.2	897,1	1461,2	143,0	1460,0	162,7	0,0	0,0	0,0	0,0
4	2718,5	7221,5	233,2	5663,1	208,3	54,6	2,0	12,3	0,5
5	209,5	92,3	38,6	90,0	43,0	0,0	0,0	1,1	0,5
6	2071,8	8767,9	370,6	8345,0	402,8	62,2	3,0	50,0	2,4
7.1	146,7	508,9	303,8	400,0	272,7	73,4	50,0	30,4	20,7
7	146,7	508,9	303,8	400,0	272,7	73,4	50,0	30,4	20,7
8.1	330,9	140,0	37,2	125,0	37,8	33,1	10,0	0,0	0,0
8.2	170,5	105,0	54,0	105,0	61,6	25,6	15,0	13,2	7,7
8	501,4	244,9	42,8	230,0	45,9	58,7	11,7	0,0	0,0
Celkem	17186,1	83375,8	425,6	62404,1	363,1	24822,3	144,4	19224,4	111,9

System sledování + systém varování:

- ü Na první pohled se zdá být situace pro rok 2007 zcela v pořádku. Nicméně ŘO by měl usilovat s výhledem na možnou extrémní pohyblivost měnového kurzu Kč/ EUR (podle dosavadních zkušeností až 15%) a především s výhledem na pravidlo n+3 pro rok 2008 (!!!) usilovat o další urychlení implementace.

Opatření v krizové situaci:

- ü Dodržení pravidla n+3 se zdá být pro rok 2007 dosaženo, ŘO se musí soustředit na vyhlášení výzev a finanční řízení OP pro další kalendářní roky.

SEZNAM ZKRATEK

EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MV	Monitorovací výbor
NOK	Národní orgán pro koordinaci
OP	operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	regionální operační program
ŘO	řídící orgán
SF	strukturální fondy
ZS	zprostředkující subjekt